

*Έβελιν Ριντ, Προβλήματα της πάλης για την
απελευθέρωση της γυναίκας, μτφρ. Μπ. Μισαηλίδη,
Νατ. Τερλεζή, Αθήνα 2003: εκδ. Διεθνές Βήμα, σσ. 168*

Κυκλοφόρησε σε νέα έκδοση το γνωστό βιβλίο της αμερικανίδας ανθρωπολόγου Έβελιν Ριντ (1906-1979).

Η Έβελιν Ριντ είναι συγγραφέας πολλών έργων πάνω στο ζήτημα της προέλευσης της καταπίεσης των γυναικών και του αγώνα για τη χειραφέτησή τους. Η Ριντ εντάχθηκε στο σοσιαλιστικό κίνημα το 1940 και παρέμεινε ηγετικό μέλος του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος στις ΗΠΑ μέχρι το θάνατό της. Επί τέσσερις δεκαετίες συμμετείχε σε πολλές μάχες για δημοκρατικά και σοσιαλιστικά δικαιώματα και για αλληλεγγύη στους ανά τον κόσμο επαναστατικούς αγώνες. Συμμετείχε ενεργά στο κίνημα για την απελευθέρωση των γυναικών

της δεκαετίας του 1960 και 1970. Το 1971, η Ριντ ήταν ιδρυτικό μέλος του National Abortion Action Coalition (Εθνικός Συνασπισμός Δράσης για την Έκτρωση). Εκτός από πολλές πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών, η Ριντ έχει περιοδεύσει στον Καναδά, την Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Ιαπωνία, Ιρλανδία, Βρετανία και Γαλλία, συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις στις οποίες ήταν κεντρική ομιλήτρια πάνω στο ζήτημα των δικαιωμάτων των γυναικών. Από τη δημοσίευσή του στις ΗΠΑ το 1969, το βιβλίο της *Προβλήματα της πάλης για την απελευθέρωση της γυναίκας* έχει εκδοθεί στα γαλλικά, γκουνταράτσι (Ινδία), ελληνικά, ιαπωνικά, ισπανικά, ιταλικά, ολλανδικά, πορτογαλικά, τουρκικά και φαρσί (Ιράν).

Στο *Προβλήματα της πάλης για την απελευθέρωση της γυναίκας*, η Έβελιν Ριντ εξετάζει τις οικονομικές και κοινωνικές ρίζες της καταπίεσης των γυναικών, από τις αρχέγονες κοινωνίες μέχρι το σύγχρονο καπιταλισμό. Σκιαγραφεί τις αρχικές μορφές ιδιοκτησίας –τους θεσμούς και την εξέλιξή τους– και τις συνέπειές τους για τις γυναίκες. Εξηγεί γιατί η καταπίεση των γυναικών είναι μια εκδήλωση συγκεκριμένων ιδιοκτησιακών σχέσεων και όχι μια εκδήλωση της σχέσης των δύο φύλων. Η Ριντ, καταρρίπτοντας το μύθο της βιολογικής κατωτερότητας των γυναικών, παρουσιάζει μια ξεκάθαρη προοπτική για τη χειραφέτησή τους.

Από την πρώτη έκδοση το 1969 στις ΗΠΑ και τη δημοσίευση από τότε σε δέκα γλώσσες, αυτή η συλλογή άρθρων έχει κερδίσει μια πλατιά αναγνώριση σε πολλές χώρες.

Στην Ελλάδα, το βιβλίο αυτό είχε εκδοθεί το 1980 από τις εκδόσεις Πύλη, σε μετάφραση της Μάνιας Τσελέντη. Η παρούσα μετάφραση βασίζεται κατά ένα μέρος στην προηγούμενη έκδοση, η οποία έχει προ πολλού εξαντληθεί. Έχουν γίνει εκτενείς διορθώσεις με βάση την τελευταία έκδοση των κειμένων (Pathfinder 1997), που καθιστούν το κείμενο ακριβέστερο σε σχέση με το

πρωτότυπο και ταυτόχρονα πιο προσυτό στους σημερινούς αναγνώστες.

Η προηγούμενη έκδοση αυτού του βιβλίου, αλλά και άλλων κειμένων της Ριντ, είναι συνυφασμένη με τα πρώτα βήματα που σημείωνε το σύγχρονο κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών στην Ελλάδα. Πρόκειται για το κίνημα εκείνο που αναπτύχθηκε τα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια και διεκδίκησε ίση αμοιβή για ίση εργασία, ίσα νομικά δικαιώματα στο πλαίσιο του οικογενειακού δικαίου και πρόσβαση στον οικογενειακό προγραμματισμό. Ορισμένα στοιχειώδη δικαιώματα, που σήμερα θεωρούμε αυτονόητα, κατακτήθηκαν τότε: το δικαίωμα στην έκτρωση, η απελευθέρωση του διαζυγίου, το δικαίωμα των γυναικών να κατέχουν περιουσία ενώ είναι παντρεμένες, το δικαίωμα να έχουν την κυριότητα των παιδιών μετά το διαζύγιο.

Στην προσπάθειά τους να κρατήσουν και να διευρύνουν τα δικαιώματά τους, οι εργαζόμενες και οι νέες γυναίκες του σήμερα, μαζί με τους άνδρες συναδέλφους τους, θα αναζητήσουν και πάλι απαντήσεις στα καιρία ερωτήματα που πραγματεύεται η Ριντ: από πού προέρχεται η υποβάθμιση των γυναικών και πώς θα σταματήσει.

Αιμιλία Καραλή